

וְדָרוּם, וְהִיא נִתְּנָה בִּינֵיהֶם
וְהַתְּבָרָכָה מֵהֶם, וְנִזְוָנָה מֵהֶם עַל
[וְרָחֵם] יְדֵי צְדִיק.

בֹּא רֵאָה, לְיוֹסֵף נּוֹסֶפֶה בְּרָכָה
אֲחֶרֶת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מֵאֵל אָבִיךָ
וַיַּעֲזֹרְךָ וּגו'. פְּסוּקֵי זֶה קִשְׁיָה. מֵאֵל
אָבִיךָ וַיַּעֲזֹרְךָ, אֵל אָבִיךָ יַעֲזֹרְךָ
צְרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה מֵאֵל אָבִיךָ
וְאַחֵר כִּף וַיַּעֲזֹרְךָ? וְאֵת שְׂדֵי, וְאֵל
שְׂדֵי צְרִיף לְהִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
(בְּרֵאשִׁית מ"ג) וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָהֶם
רַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ. וַיְבָרְכֶךָ,
וַיְבָרְכֶךָ צְרִיף לְהִיּוֹת!

אֲרָא הוֹרִישׁוּ מִלְּמַעְלָה וּמִטָּה.
הוֹרִישׁוּ מִלְּמַעְלָה, מֵאֵל אָבִיךָ,
שֶׁהוּא יִרְשָׁה עַלְיוֹנָה, מְקוֹם
שֶׁנֶּקְרָא שָׁמַיִם. וַיַּעֲזֹרְךָ, כְּדֵי שֶׁלֹּא
יִחְלִיף מְקוֹם זֶה לְמְקוֹם אֲחֵר,
וְשִׁפְּיֹעַזוּ יִהְיֶה מִמְּקוֹם זֶה וְלֹא
מֵאַחֵר.

וְאֵת שְׂדֵי, מַה זֶה וְאֵת שְׂדֵי? אֵלֶּא
זוֹ דְּרָגָה אֲחֶרֶת תַּחְתּוֹנָה, שֶׁהִרִי
שְׁנִינּוּ, בְּכָל מְקוֹם אֵת ה' - זוֹ
הַשְּׂכִינָה, כְּמוֹ (ישעיהו 1) וְאָרָא אֵת
ה', אֵת לְרִבּוּת. וְאֵת - לְהַכְלִיל
יוֹם בְּלִילָה וְלִילָה בְּיוֹם, כְּפְתוּב
וְאֵת שְׂדֵי, שֶׁהִרִי מִשָּׁם יוֹצְאוֹת
בְּרִכּוֹת לְבָרְךָ אֵת הַעוֹלָמוֹת.

עוֹד, לְמָה לֹא אָמַר וְאֵל שְׂדֵי,
שֶׁהִרִי גַם כֵּן מִשְׁמַע כְּמוֹ
שֶׁאֲמַרְנוּ, שֶׁפְּתוּב וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן
לָכֶם רַחֲמִים, הַכֹּל מְקוֹם אֶחָד
הוּא, לְמָה הַשְּׂאִיר ל' וְכָתַב ת'?
אֵלֶּא זֶהוּ סוּד, שֶׁכְּשִׂאוֹתֶם
שְׁבִילִים יוֹצְאִים מִלְּמַעְלָה, כָּלֵל
שֶׁל הַתּוֹרָה, מוֹרִישׁ אֵת הַשָּׁמַיִם,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֵת הַשָּׁמַיִם - כָּלֵל
שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת.
וּמִכָּאן יוֹצְאִים לַתּוֹרָה שְׁבַעֲלֵ פֶה
שֶׁנֶּקְרָאֵת אֶרֶץ, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ וְאֵת
הָאֶרֶץ - כָּלֵל שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם
אוֹתִיּוֹת. וְהַשָּׁמַיִם כּוֹלְלִים הַכֹּל
כְּאֶחָד, וְאֵז מִתְעַטֶּרֶת הַלְּבָנָה
בְּכָל יוֹשְׁבֵת בְּשִׁלְמוֹת, וְהַבְּרִכּוֹת

יְקָרָה, דְּאִינוּן צְפוֹן וְדָרוּם, וְהִיא אֲתִיבְהַבַת
בִּינֵיהֶם, וְאֲתִבְרָכָא מִנֵּיהֶם, וְאֲתִזְנָא מִנְהוּן עַל
(דְּרֵא) יְדָא דְצְדִיק.

הָא חֲזִי, לְיוֹסֵף אֲתוֹסֵף לִיהַ בְּרָכָה אֲחֶרָא,
כְּמָה דְאֵת אָמַר, מֵאֵל אָבִיךָ וַיַּעֲזֹרְךָ וּגו'.
הָאִי קָרָא קִשְׁיָא. מֵאֵל אָבִיךָ, אֵל אָבִיךָ יַעֲזֹרְךָ
מִיבְעֵי לִיהַ. מֵאִי מֵאֵל אָבִיךָ וְלִבְתֵּר יַעֲזֹרְךָ.
וְאֵת שְׂדֵי, וְאֵל שְׂדֵי מִיבְעֵי לִיהַ, כְּמָה דְכָתִיב,
(בְּרֵאשִׁית מ"ג) וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי
הָאִישׁ. וַיְבָרְכֶךָ, וַיְבָרְכֶךָ מִבְּעֵי לִיהַ.

אֲרָא אֲחֶסֶן לִיהַ לְעִילָא וְתַתָּא. אֲחֶסֶן לִיהַ
לְעִילָא, מֵאֵל אָבִיךָ, דְּאִיהוּ אֲחֶסֶן
עַלְאָה, אֲתֵר דְּאֶקְרִי שָׁמַיִם. וַיַּעֲזֹרְךָ, בְּגִין דְּלֹא
יִחְלִיף הָאִי אֲתֵר לְאֲתֵר אֲחֶרָא, וְסִיפּוּעָא דִּילִיהַ
לִיהַי מֵאַתֵּר דָּא, וְלֹא מֵאַחֶרָא.

וְאֵת שְׂדֵי, מַהוּ וְאֵת שְׂדֵי, אֵלֶּא, אִיהוּ דְרָגָא
אֲחֶרָא תַתָּאָה, דְּהָא תַנִּינָן, בְּכָל אֲתֵר אֵת
ה', דָּא שְׁכִינְתָּא, כְּמוֹ (ישעיהו 1) וְאָרָא אֵת ה', אֵת
לְרִבּוּת. וְאֵת לְאֲכַלְלָא יוֹם בְּלִילָה, וְלִילָה
בְּיוֹם, כְּדְכָתִיב וְאֵת שְׂדֵי, דְּהָא מִתְמָן נְפָקִין
בְּרִכָּאן לְבָרְכָא עַלְמִין.

הַנּוּ, אֲמַאי לָא קָאֲמַר וְאֵל שְׂדֵי, דְּהָא הֲכָא
נְמִי מִשְׁמַע כְּדְקָאֲמַרְיָנָן. דְכָתִיב, וְאֵל
שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים, כְּלֹא אֲתֵר חַד הוּא,
אֲמַאי שְׁבַק ל' וְכָתַב ת'. אֵלֶּא רְזָא אִיהוּ, דְכַד
אִינוּן שְׁבִילִין נְפָקִין מֵעִילָא, (דף רמז ע"ב) כְּלֹא
דְאוּרִייתָא, אֲחֶסֶן שָׁמַיִם. כְּמָה דְאֵת אָמַר אֵת
הַשָּׁמַיִם, כְּלֹא דְעֲשָׂרִין וְתַרִּין אֲתוּוּן. וּמִהֲכָא
נְפָקִי לַתּוֹרָה שְׁבַעֲלֵ פֶה דְאֶקְרִי אֶרֶץ,
כְּדְקָאֲמַרְיָנָן וְאֵת הָאֶרֶץ, כְּלֹא דְעֲשָׂרִין וְתַרִּין
אֲתוּוּן. וְשָׁמַיִם כְּלִיל כְּלֹא כְחָדָא, וְכַדִּין
מִתְעַטֶּרָא סִיְהָרָא בְכָלָא, וְיִתְבָּא בְּאֲשִׁלְמוֹתָא,
וְבְרִכָּאן נְגִדִין כְּדִין מִתְמָן, וְעַל דָּא וְאֵת שְׂדֵי.